

TAKIS
WÜRGER

Neuvěřitelně
laskavý román, ač
vypráví o pomstě.
*Westdeutsche
Zeitung*

ROMAN

KLUB
HOST

Takis Würger
Klub

TAKIS
WÜRGER

ROMAN

KLUB

BRNO 2019

Der Club

Copyright © 2017 by Kein & Aber AG Zurich — Berlin

All rights reserved

Translation © Iva Kratochvílová, 2019

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2019
(elektronické vydání)

The translation of this work was supported by
a grant from the Goethe-Institut

Překlad této knihy podpořil Goethe-Institut

ISBN 978-80-7577-933-5 (PDF)

ISBN 978-80-7577-934-2 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-935-9 (MobiPocket)

Autor upozorňuje, že jména postav a institucí v tomto románu nemají nic společného se skutečností.

Nejedná se o pravdivý příběh.

Pokud existují reálné osoby a instituce se stejnými jmény a vlastnostmi jako v tomto románu, jde o naprostou náhodu.

Pro Mili

Hans

Na jihu Dolního Saska se rozkládá lesnaté pohoří Deister. Stával tam dům z pískovce, původně v něm bydlíval lesník a potom se řetězcem náhod a za úvěr z banky stal majetkem manželského páru, který se tam nastěhoval, aby paní měla kde v klidu umřít.

Sužovala ji rakovina, desítky maličkých karcinomů roztroušených v plicích, jako by jí do nich někdo vystřelil z brokovnice. Taková rakovina se nedá operovat a lékaři říkali, že nevědí, kolik času ženě ještě zbývá. Její muž architekt se proto vzdal práce a zůstal s ní doma. Když otěhotněla, onkolog jí doporučil potrat. Gynekolog řekl, že rodit může i pacientka s rakovinou plic. Porodila drobného, hubeného kojence s křehkými údý a hustými černými vlasy. Muž a žena zasadili za domem třešeň a synovi dali jméno Hans. Ten syn jsem já.

V mé nejranější vzpomínce ke mně maminka běží bosky přes zahradu. Má na sobě žluté lněné šaty a na krku řetízek z červeného zlata.

Když vzpomínám na první roky svého života, je vždycky pozdní léto a připadá mi, že rodiče pořádali

spoustu slavností, při nichž dospělí pili pivo z hnědých láhví a my děti limonádu, která se jmenovala Schwip Schwap. Během takových večírků jsem pozoroval, jak si ostatní děti hrají na honěnou, připadal jsem si skoro jako normální kluk a zdálo se mi, že se mamince z obličeje vytratil stín, což ale možná způsobovalo světlo táboráku.

Většinou jsem se na ostatní díval ze zadního kouta zahrady, kde se popásal náš kůň. Chtěl jsem ho chránit, protože jsem věděl, že se bojí cizích lidí a nemá rád, když ho zkoušejí pohladit. Byl to anglický plnokrevník, kdysi to býval závodní kůň a maminka ho koupila od koňského řezníka. Jakmile uviděl sedlo, začal vyhazovat. Jako malého mě maminka vozila na jeho hřbetě, později jsem na něm sám jezdil po lese, držel jsem se jen stiskem stehen. Někdy jsem v noci vyhlédl ze svého pokoje do zahrady a poslouchal, jak maminka s koněm mluví.

Maminka znala v lese každou bylinku. Na bolení v krku mi vždycky uvařila sirup z medu, mateřídoušky a cibule a nemoc zmizela. Jednou jsem se jí svěřil, že se bojím tmy, vzala mě za ruku a šli jsme do nočního lesa. Řekla, že by nemohla žít s neustálým pomyslením na to, že se bojím, což mě trochu zneklidnilo, protože strach jsem míval často. Nahoře na cestě vedoucí po hřebeni slétaly z větví světlušky a sedaly mamince na ramena.

Každý večer jsem přes prkna v podlaze dětského pokoje slýchal její kašel. Ten zvuk mi pomáhal usnout.

Rodiče mi oznámili, že rakovina přestala bujet, ozarování, které mamince naordinovali po porodu, bylo úspěšné. Zapamatoval jsem si slovo „remise“, přestože jsem nevěděl, co znamená. Ale podle toho, jak se maminka dívala, když ho vyslovila, to bylo něco dobrého. Řekla mi, že jednou umře, ale že nikdo neví kdy. Věřil jsem, že dokud se nebudu bát, bude žít.

Nikdy jsem si nehrál. Trávil jsem čas tím, že jsem pozoroval svět. Odpoledne jsem chodíval do lesa a sledoval, jak se pohybují listy, kterých se dotýká vítr. Někdy jsem sedával vedle tatínkova ponku, přihlížel jsem, jak soustruží dubové dřevo, a číchal vůni čerstvých hoblin. Objímal jsem maminku, zatímco vařila marmeládu z bílého rybízu, a s uchem na jejích zádech jsem poslouchal, jak kašle.

Do školy jsem chodil nerad. Abecedu jsem se naučil rychle a čísla mě bavila, protože byla tajuplná, ale zpívat písničky nebo vyrábět kytky z kartonu mě nudilo.

Teprve když jsme v hodinách němčiny začali psát příběhy, pochopil jsem, že by mi škola mohla něco dát. Psal jsem texty o lese a maminčiných návštěvách u lékaře a díky těm příběhům mi svět už nepřipadal tak cizí, umožňovaly mi vytvářet řád, který jsem jinak postrádal. Za kapesné jsem si koupil deník a začal si do něj každý večer zapisovat. Nevím, jestli jsem byl šprt, ale pokud ano, bylo mi to jedno.

Ve škole byly různé skupiny: holky, fotbalisti, házenkáři, kytaristi, ruští Němci, kluci bydlící v krásných bílých domech na kraji lesa. Já jsem neměl rád žádný míčový sport a nehrál jsem na žádný nástroj, nebydlel v žádném z těch bílých domů ani nemluvil rusky. O přestávce se u mě zastavovaly holky, a když to viděli kluci z mé třídy, smáli se mi, takže jsem se často raději schovával za akvárium, kde jsem mohl být sám.

Na moje osmé narozeniny maminka poprosila ostatní rodiče, aby k nám přivedli své děti. Tiše jsem seděl, celý rozčilený jsem upřeně zíral na mramorovou bábovku na stole a přemýšlel o tom, jestli se ty děti budou se mnou kamarádit. Po svačině jsme hráli na schovávanou. Utekl jsem do lesa a vylezl na kaštan. Tady mě nenajdou, říkal jsem si s radostí. Zůstal jsem tam celé odpoledne a domů se vrátil až večer. Byl jsem pyšný, že mě nikdo nenašel, a ptal jsem se rodičů, kde jsou ostatní děti. Maminka řekla, že můj úkryt byl až moc dobrý, a vzala mě do náručí. Mé úkryty budou asi nadosmrti až moc dobré.

Když mi bylo deset, kluci o přestávkách často hráli s míčem hru, kterou si sami vymysleli, tak násilnou a tupou, jakou si můžou vymyslet jenom duševně nemocní nebo děti. Šlo při ní o to pronést míč až na druhou stranu hřiště a hráči druhého mužstva vám v tom směli bránit všemi prostředky. Jednoho dne, nedlouho před velkými prázdninami, dostal jeden kluk příušnice a zůstal doma. Potřebovali místo něho náhradníka

a zeptali se mě, jestli nechci hrát s nimi. Z toho pomyslení mě zachvátila panika, protože kluci se potili a já cizí pot nesnášel, a navíc jsem věděl, že neumím chytit míč. Odmítl jsem, ale oni řekli, že beze mě nemůžou hrát. Pár minut jsem tedy pobíhal sem a tam po trávě a těšilo mě, jak dobře se mi daří vyhýbat se situaci, kdy bych musel vzít míč do rukou. Jeden spolužák se na mě rozkřičel, ať se trochu snažím, jinak kvůli mně všichni prohrají. Vzápětí se mým směrem rozběhl s míčem jeden protivník, chodil už do osmé třídy a byl o hodně silnější než já. Vždycky jsem býval drobný a tenhle kluk hrál ragby v zemském výběru a teď se valil přímo na mě. Rychle jsem se rozmyslel, kde má to tělo, jež se na mě řítí, své nejslabší místo, celou vahou jsem vyskočil proti jeho pravému kolenu a rozkopl mu čěšku. Pak jsem vedle toho kluka klečel a opakoval mu, že mě to mrzí. Což on asi neslyšel, protože hlasitě brečel. Potom ho odvezla sanitka a jeho kamarádi mě chtěli zmlátit, tak jsem utekl, vylezl na topol a usadil se nahoře do tenkých větví. Nikdy jsem neměl strach, že bych mohl spadnout. Dole se shromáždily děti a házely po mně hroudami hlíny, které si přinášely z blízkého pole.

Když jsem přišel ze školy domů, už na mě čekal tatínek, stál v dílně a brousil dřevo. Mezitím mu totiž volal ředitel. Celou dobu jsem si říkal, že to všechno nebylo tak zlé, vždyť se mi přece nic nestalo, ale jen co jsem zahlédl tatínka a věděl, že jsem v bezpečí, rozplakal jsem se. Objal mě a já si oškrabával z košile zaschlou hlínu.

Tatínek byl tak trochu jako já, dost mlčenlivý, a vůbec si nevzpomínám, že by někdy hrál nějakou míčovou hru. Byl ale taky jiný než já, rád se hlasitě a dlouho smál a smích mu nakreslil do kůže vrásky. Toho dne položil po večeři mezi talíře boxerské rukavice z černé hovězí kůže. Řekl, že většinou je všechno v životě šedé, ale někdy existuje jenom dobro a zlo, a když silnější ubližují slabšímu, je to špatně. Dodal, že mě ráno přihlásí do sportovního oddílu. Vzal jsem rukavice a ohmatával jejich měkkou kůži.

Rodiče měli v těch týdnech návštěvu z Anglie, u stolu s námi sedávala mamincina nevlastní sestra, která skoro nemluvila německy a většinu dní prochodila po lese. Měl jsem ji rád, přestože jsem jí špatně rozuměl, když něco vykládala. Maminka mi vysvětlila, že její nevlastní sestra to nemá v hlavě v pořádku a já na ni mám být hodný, tak jsem jí každý den u kachního rybníčku natrhal kytku blatouchů a postavil jí je na noční stolek a jednou jsem ze stromu u kostela ukradl jablko, které bylo velké jako obě moje pěsti, a strčil jsem jí ho pod polštář, aby ho tam našla.

Až do osmi let jsem žádnou tetu neměl. Potom mi umřel dědeček a maminka se dozvěděla, že má nevlastní sestru, která žije v Anglii.

Teta přišla na svět následkem nějaké aférky, dědeček ji nikdy nepřijal za dceru. Po jeho smrti se ale maminka s tetou dokázaly nějak sblížit, přestože byly každá doce-la jiná. Začínalo to vzhledem, maminka měla vysokou

postavu a z práce na zahradě silná předloktí. Teta byla drobná, skoro křehká, trochu jako já, a nosila úplně kraťouchký sestřih, což mi tehdy připadalo úžasné.

Ten večer, když tatínek položil na stůl boxerské rukavice, teta tiše ukusovala chleba. Malinko jsem se před ní styděl, protože mě viděla tak slabého, a udivovalo mě, že ona slabě vůbec nepůsobila, přestože byla taky drobná a na zátylku měla malý strup, který vypadal, že se nikdy nezahojí.

V noci občas přicházela ke mně do pokoje a sedávala na podlaze vedle mé postele. Když dnes nemůžu spát, dívám se někdy na podlahu u postele, a jestliže otočím hlavu rychle ze strany na stranu, mám na okamžik pocit, že tam pořád ještě sedí.

Toho večera tam zůstala dlouho a dívala se na mě. Trochu jsem se bál, protože mi to připadalo divné. Vzala mě za ruku a pevně ji stiskla, měla ruce jako malá holka.

Promluvila na mě německy, šlo jí to mnohem lépe, než jsem čekal, její přízvuk zněl legračně, ale nesmál jsem se.

„Když mi bylo tolik co tobě, byla jsem na tom taky tak,“ řekla.

„Proč?“

„Neměla jsem tátu.“

„To byl nějaký důvod?“

„Tenkrát jo.“

Dlouho jsme tak seděli, představoval jsem si, jak hrozný musel být život bez tatínka, a palcem jsem ji pohladil po hřbetě ruky.

„Ostatní ti ubližovali?“ zeptal jsem se.

Hlasitě se nadechla, stiskla mi ruku trochu silněji a řekla větu, kterou jsem nikdy předtím neslyšel: „Jestli se tě někdy dotknou, dej mi vědět, já je zabiju.“

Alex

Byl tak naivní. A měl fascinující měkký pohled, jako by se pořád něčím trápil. Jako by měl v každém oku ukrytou nějakou cizí, černou galaxii. Nikdy nezapomenu na tu noc, na jeho výraz. Hans to neví, ale patří k té malé hrstce důvodů, proč jsem tenkrát zůstala naživu.

V jednom z těch dnů, kdy pro mě nevycházelo slunce, jsem ho uviděla na zahradě sedět v trávě a posadila se vedle něho.

„Jak je?“ zeptala jsem se.

Černé vlasy měl husté jako srst nějakého zvířátka. Seděl vedle mě a já jsem v něm cítila stejnou tíhu, která mě přes den otupovala a v noci nutila být vzhůru.

„Je mi smutno, teto Alex,“ řekl.

Nejraději bych ho byla objala, ale neodvážila jsem se. Dlouho jsem věřila, že když se k někomu příliš přiblížím, moje zlé myšlenky na něho mohou přeskočit jako španělská chřipka.

Byl jako voda nahoře v lesích, mírný a tichý. Musela jsem na něho dávat pozor. Moje sestra to neuměla, vychovávala ho jen polibky. Co mu to bylo platné, že mu slíbala slzy, když ho děti ve škole chtěly zmlátit?

Občas jsem ho tajně sledovala při boxerském tréninku, stála jsem za dveřmi tělocvičny a pozorovala ho přes nažloutlé sklo. Nikdy jsem nechtěla mít děti a určitě by to nedopadlo dobře, ale pohled na toho chlapečka mezi pohupujícími se pytli písku, sbírajícího sílu do nich udeřit, mě dojímal. Bude se umět ubránit, jestliže mu někdo ukáže jak.

Hans

Do tělocvičny padalo večerní světlo, od stropu visely na řetězech boxovací pytle. Po tréninku jsem vždycky celý zpocený nasedl do auta. Tatínek se na mě při hodině díval, teď jsme tu spolu seděli a nic neříkali. Viděl jsem na něm, že je šťastný, nebo jsem si to tenkrát aspoň myslel.

Čtyřikrát týdně mě vozil na trénink a díval se. Potom nám maminka upekla brambory s cibulí a kyselými okurkami, říkala tomu selská snídaně. Jako dospělý jsem to párkrát zkusil uvařit, ale chutnalo to nějak jinak.

O pár týdnů později mě kluci ve škole znovu chtěli zmlátit. Zase jsem se před nimi dal na útěk, ale tentokrát jsem si to rozmyslel a zastavil se. Otočil jsem se a zvedl pěsti, jak mi to ukazoval trenér v boxu, pravičku k bradě, levou před hlavu ve výši očí. Nikdo na mě nezaútočil.

Trénoval jsem, až mě bolely klouby v prstech. Boxování pro mě bylo něco úplně jiného než ostatní sporty, protože ode mě nikdo nečekal, že se u toho budu radovat, a mohl jsem zůstat sám se svými bolestmi, svou

silou, svým strachem. Při boxování jsem se dostával tak blízko k jiným klukům jako nikdy předtím. Když jsme trénovali boj v klinči, číchal jsem jejich pot a vnímal jejich horkost. Dráždilo mě to, že začátku se mi z toho často dělalo špatně, ale zvykl jsem si. Při vzpomínce na tu dobu si dnes myslím, že pro mě druzí lidé začali být snesitelní až poté, co jsem se s nimi začal prát. Nejraději jsem boxoval na distanc, s nataženými pažemi, a protivníka jsem si držel od těla.

Ve třinácti jsem nastoupil ke svému prvnímu zápasu a prohrál na body, to vím dodnes, ale protivníka si už nevybavuju. Tatínek seděl u ringu. V autě mi políbil klouby na ruce a řekl, že na mě ještě nikdy nebyl tak hrdý, na to se pamatuju přesně.

Když mi bylo patnáct, jeli jsme v listopadu na turnaj do Braniborska. Cestou, kousek před Berlínem, byla na mostě přes Havolu na vozovce vrstva ledu. Auto dostalo smyk a narazilo do svodidel. Tatínek vystoupil a šel proti vozidlům jedoucím za námi, aby nikdo nenajel do auta s jeho synem. Já jsem zůstal sedět na sedadle spolujezdce a bál se. Ve zpětném zrcátku jsem viděl domíchávač s cementem, který měl na čelním skle nalepený blikající nápis „Hansi“. Ten vůz tatínka zachytil maskou chladiče a roztránil mu obličej. Domíchávač měl pomačkaný plech na přední kapotě. Na pohřeb si nevzpomínám, ani na následující měsíce.

O půl roku později jsem našel maminku ležet na zahradě, byla venku, protože jsem ji poprosil, aby mi večer

posypala míchaná vajíčka pažitkou. Pohybovala se pomalu, koutky očí se jí leskly a vedle ní ležel košíček s čerstvou pažitkou, kterou pro mě ustříhla. Dívala se na mě. Připadala mi moc krásná.

Zavolal jsem záchranku, potom jsem seděl vedle ní v trávě, čekal a poslouchal, jak je chrastění v jejích plicích tišší a tišší. Stisk její ruky zůstal pevný, ale dech jí nakonec umlkl docela. Při pitvě se zjistilo, že umřela na včelí bodnutí, jed u ní vyvolal alergický šok.

Rakev byla z třešňového dřeva. Tatínek ji řadu let předtím vyrobil podle mamčiněho přání a vyřezal do dřeva květinu. Lidé házeli malou lopatkou do hrobu hlínu. Mamčině nevládní sestra na sobě měla bílé šaty, vzala hlínu rovnou do ruky a pustila ji na rakev. To mě zaujalo a vzpomněl jsem si, jak maminka klečívala na zahradě a trhávala jahody, a tak jsem taky sáhl do hlíny rukou.

Tatínek umřel, protože jsem chtěl boxovat v Braniborsku. Maminka umřela, protože jsem chtěl jíst vajíčka s pažitkou. Několik dnů jsem čekal, že se z té noční můry probudím, a když k tomu nedošlo, naplnila mě temnota tak silná, že se dnes divím, jak jsem to přežil.

Po pohřbu se mnou teta mluvila anglicky, plakala a při každém slově jí cukalo levé oční víčko. Nerozuměl jsem jí. Já jsem plakat nemohl, chtěl jsem křičet, ačkoliv jsem nikdy nekřičel.

V kostele měli za oltářem kříž a na ten jsem se díval. Ježíš, který na něm visel, měl ve tváři lhostejný výraz.

Svlékl jsem si sako a tloukl pěstmi do kostelní zdi, až jsem si na levé ruce zlomil záprstní kost nad malíčkem.

Alex

Francisco Goya počátkem roku 1792 ohluchl, onemocněl tak silnou horečkou, až z toho ztratil sluch. Poté se odstěhoval z Madridu do jedné venkovské vily a tam namaloval na stěny jídelny a salonu čtrnáct obrazů. Nijak ty obrazy nepojmenoval. Můžeme předpokládat, že je nemaloval pro nikoho jiného, jenom pro sebe. Říká se jim *pinturas negras*, černé malby. Krásný název, podle mého.

Temná, rozčilující díla, plná násilí, nenávisti a šílenství. Jsou geniální, ale těžko se na ně dívá. Jeden obraz představuje boha Saturna, který požírá svého syna, protože mu věštba předpověděla, že ho jeden z vlastních synů svrhne. Říká se, že se Goya kvůli své hluchotě zbláznil. To šílenství je v očích boha na obraze.

Je to součást mé nemoci, jestliže cítím, že ke mně obrazy promlouvají, nebo se to stává i jiným lidem?

Když umřela moje sestra, šílenství už v mém životě bylo. Není mi zatěžko to přiznat, protože to mnohé vysvětluje. Lékaři tomu tak neříkali, mluvili o disociaci a traumatu, ale já vím, že jsem se potýkala se šílenstvím. Musela jsem ho porazit sama. Kdybych si vzala Hanse k sobě, zničila bych nás oba. Nakazily by ho moje temné

myšlenky. Věděla jsem, jaké to je vyrůstat bez normální rodiny, ale já bych pro něj normální rodinu stejně vytvořit nemohla. V internátě byl v bezpečí.

Goyův obraz Saturna vyjmuli ze zdi a dnes visí v Pradu. Všichni jsou nadšení z těch očí, ale ty přece vůbec nejsou rozhodující. Rozhodující je jedno místo, které kdosi přemaloval, protože by lidi příliš rozčilovalo. Já jsem si ten obraz pořádně prohlédla. Pod tmavými plochami táhnoucími se přes Saturnův podbříšek lze rozpoznat, že ho Goya namaloval se ztopořeným penisem.

Já bych toho chlapce strhla s sebou do propasti. Ještě jsem nebyla připravená. Ještě jsem to nebyla já.

Hans

Koně odvezli. Já jsem šel do internátu. Mým zákonným zástupcem se stala teta, myslel jsem, že si mě vezme k sobě, ale neudělala to. Neodvážil jsem se jí zeptat, proč se tak rozhodla. Prodala náš dům v lese a z utržených peněz mi zaplatila jezuitské gymnázium. V reklamní brožůře se o internátu psalo: „Slušnost a pořádek v každodenním životě, respekt vůči bližním a ochota pomáhat jsou podstatné pro to, aby byl každému studentovi zaručen spořádaný pobyt v internátě a usilovný, na učení a výkon zaměřený školní život.“ Ta věta mě zneklidňovala.

V kufru jsem měl patery kalhoty a pět košil, spodní prádlo, ponožky, vlněný svetr po tatínkovi, řetízek po mamince, čepici, větvičku z naší třešně, svůj hnědý nelinkovaný deník a černé boxerské rukavice z hovězí kůže.

Svatojánská kolej stála na úbočí Bavorského lesa a mně připadala jako rytířský hrad, s věžemi a s cimbuřím na hradbách. Po staletí sloužila jezuitům jako poklidné útočiště, za druhé světové války se tam scházeli někteří členové odbojové skupiny Kreisavský kroužek a spřádali plány na zavraždění Adolfa Hitlera.

Když jsem internát viděl poprvé, mezi smrky prosvítalo slunce a fén přinášel do země italské teplo. Považoval jsem to za součást celého toho klamu.

První den v internátě jsem se ocitl v pokoji představeného, byl to vlídný mladý muž, seděli jsme u stolu pokrytého lněným ubrusem. Ohmatával jsem látku pod hranou stolu a myslel při tom na maminciny žluté šaty.

Představený řekl, že chápe, že budu potřebovat nějaký čas, ale já jsem věděl, že nechápe vůbec nic. Na čele měl bradavici a usmíval se, ačkoliv k tomu nebyl žádný důvod. Vrtalo mi hlavou, proč si při tom zapisoval nějaké poznámky.

Ve Svatojánské koleji musel každý student v pondělí ráno odevzdat vzorek moči ke kontrole, jestli v ní nejsou stopy omamných látek. Studenti byli buď synové

bohatých podnikatelů, nebo kluci, kteří to s drogami tak přeháněli, až si jejich rodiče řekli, že mniši si s nimi třeba poradí lépe.

Na hradě žilo dvanáct mnichů, jedenáct z nich vyučovalo, dvanáctý byl kuchař, jmenoval se páter Gerald a pocházel ze Súdánu. Měl jsem ho rád, protože byl jiný a měl smutný úsměv. Páter Gerald byl nemluvný, a když už něco utrousil, bylo to anglicky a jeho hlas zněl hluboce a cize. Všechna jídla vařil moc doměkka.

První den jsem šel do umývárny a díval se na umyvadla visící na stěně jedno vedle druhého, spočítal jsem je, bylo jich čtyřicet, vypadalo to, že všichni tu musí žít úplně stejně. V noci mě pár studentů zasypalo papírovými kuličkami, které sežvýkali do tvrdých nábojů. Dělal jsem, že jsem si toho nevšiml. Později mi ukradli polštář. Po několika týdnech mi jeden starší kluk dal záhlavec, když jsme čekali ve frontě v jídelně. Cítil jsem, jak mi zrudly uši, a zašklebil jsem se, protože jsem nevěděl, co jiného bych měl udělat, bolelo to jen trochu. Ten kluk stál za mnou a hlasitě se zeptal, jestli se mi stýská po mamince a jestli právě kvůli tomu po nocích kňučím ze spaní. Otočil jsem se a pěstí jsem ho hákem praštil do obličeje, mlasklo to, jako když se otevře sklenice s marmeládou.

Všechno to pozoroval páter Gerald a chytil mě za ramena. Myslel jsem, že budu vyloučen ze školy, a byl jsem rád, protože jsem doufal, že bych se pak mohl odstěhovat k tetě do Anglie. Nevěděl jsem, že internát potřebuje peníze, protože pár mnichů investovalo do

islandských high-tech podniků a prodělalo velké sumy z nadačního jmění. Kluk, kterého jsem praštil, byl navíc známý výtržník a představeného určitě vskrytu potěšilo, že si musel poležet na marodce. Za trest mi uložil jenom přeskládat vinný sklep.

Po té bitce se mi ostatní kluci vyhýbali. Nechával jsem je opisovat své úlohy z matematiky a jednou jsem se zeptal, jestli by si někdo nechtěl zahrát v lese na schovávanou, sbíral jsem k tomu odvalu několik dní. Umínil jsem si, že tentokrát neuteču tak daleko, ale kluci neměli zájem a říkali, že schovávaná je dětinská hra. Myslel jsem si, že jim musím říct něco víc o sobě, tak jsem vykládal, že mi pomeranče chutnají po dobrodružství a že jemné vlásky vzadu na krku některých dívek vypadají jako cukrová vata. Kluci se mi vysmáli.

Jeden mnich mi řekl, ať prostě ignoruju, že jsem chudší než jiní studenti, a dal mi bibli, ve které byla hedvábná záložka zastrčená do Starého zákona k Jobovi: *Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno*. Vylezl jsem až nahoru na kostelní věž a zahodil tu knížku daleko do Bavorského lesa.

Rozum jsem si zachoval, protože jsem se mohl věnovat sám sobě, což mě většinou dokonce i bavilo, četl jsem, chodil na procházky do lesa a zkoušel poznávat ptáky. To jsem se naučil opravdu dobře.

Jednou, když jsme v hodině náboženství už zase probírali První knihu Mojžíšovu, jsem se zahloubal nad tím, kterých sto lidí bych zachraňoval já, kdyby měl nastat konec světa. Sto lidí, kteří by stáli za to, aby

šli do archy, jsem dohromady nedal, ale tu loď bych přesto zaplnil, širokou rodinou pátera Geralda. Nejvíce ze všeho mě ovšem zaměstnávala jiná myšlenka. To, co mě napřed zneklidnilo a potom rozesmutnilo, bylo poznání, že nikdo by na svou archu nepustil mě.

Stýskalo se mi po rodičích a stýskalo se mi po našem domě, po vůni staré prkenné podlahy, po nábytku, který vyrobil tatínek, po každém koutku mezi chladivými stěnami, se kterým se pojila nějaká vzpomínka. Trochu se to podobalo hladu, který jsem cítil, když jsem musel shodit dvě kila, abych se vešel do své váhové kategorie. Hlad jsem vnímal jako prázdnotu v břiše. Osamělost jako prázdnotu v celém těle, jako by ze mě zbyla jen slupka člověka.

Teta mi ze začátku psala jednou měsíčně anglické dopisy, ve kterých mě informovala hlavně o tom, co se dělo u ní v Anglii na univerzitě. Já jsem jí psal dlouhé dopisy o zvucích ve společné ložnici a o ostatních klucích, a taky že se mi zdává o tatínkovi bez obličeje, jenže ona o to nikdy neprojevila sebemenší zájem.

Vinný sklep, který jsem měl přeskládat jako trest za tu rvačku, byl chladný a dlouhý. Tu a tam jsem udělal pěsti pár úderů do vzduchu. Ani jsem se neptal, jestli bych mohl v internátě pokračovat s boxováním. Rukavice ležely v kufru pod mou postelí. Svlékl jsem si košili a boxoval se vzduchem, až mi z pěstí začal odkapávat

pot a při úderech dopadal na láhve. Ve tmě se pohnul nějaký stín.

„Your left is too low.“

Podíval jsem se na mnicha. Teď budu mít průšvih. Páter Gerald v černé kutně byl ve vinném sklepě prakticky neviditelný.

„You drop your left,“ řekl. Pravou dlaň držel zdviženou, jako by to byla boxerská lapa. Viděl jsem postavení jeho nohou a hned jsem poznal, že páter Gerald je boxer. Na okamžik jsem zaváhal, potom jsem napřáhl levou ruku a dotkl se pěstí jeho růžově zbarvené dlaně. Vždycky jsem si kladl otázku, jak to, že lidé s tmavou kůží mají růžové dlaně.

Páter Gerald o krok ustoupil a zdvihl obě ruce. Udeřil jsem: levá, pravá. Páter naznačil hák. Uhnul jsem. S každou další kombinací se rychlost úderů zvyšovala. Vinným sklepem zaznívaly údery pěstí do dlaní. Byl to rytmus jazyka, který si vystačí beze slov. Na závěr mi páter Gerald dovolil udělat tři tvrdé údery pravačkou. Zašklebil se bolestí a pak se zasmál.

„Já jsem Gerald.“

„Hans.“

Bylo to poprvé po dlouhé době, co jsem dobrovolně promluvil.

„Thank you,“ zamumlal jsem.

Dalšího dne jsem si strčil do batohu boxerské rukavice a vzal si je s sebou do vinného sklepa. Páter Gerald si přinesl dva malé tvrdé polštáře z pohovky, do kterých

filetovacím nožem vyřezal otvory, aby se mu do nich vešly ruce. Byly to ty nejměkčí lapy, do jakých jsem kdy bušil.

„Let’s go,“ vybídl mě.

Hans

V internátě ubíhal měsíc za měsícem. Pokud jsem nebyl ve vinném sklepě, vysedával jsem ve věži vedle kostelního zvonu, protože jsem si tam mohl nerušeně číst. Někdy jsem se díval k okraji lesa a snil o tom, jak tam po maturitě začnu nějaký lepší život. Vždycky v celou hodinu se zvon rozezvučel, protože mnich dole zatáhl za provaz, a já si zacpával uši.

Potom jsem dostal dopis ofrankovaný dvěma šerškově zbarvenými známkami s profilem královny Alžběty II. Na přední straně bylo malými písmeny napsáno moje jméno, měkkým, zaobleným písmem, o kterém jsem věděl, že patří tetě. Její dopisy nebyly nikdy srdečné, ale přesto jsem z nich míval radost, jiné dopisy jsem totiž nedostával.

Ze začátku jsem u Alex dvakrát strávil prázdniny, celé dny ale pracovala, a když jsme spolu večer seděli u stolu a pili teplé pivo, často plakala. Den co den mi postavila na stůl pivo, jako by to bylo úplně normální, a za svůj pláč se mi omlouvala.

Potom jsem tam už nejezdil a o svátcích a přes léto jsem zůstával u mnichů. V internátě jsem měl německou

knihovnu a hodiny boxování s páterem Geraldem, nebylo to mnoho, ale pořád lepší než teta, která ve mně vzbuzovala pocit, že jsem ten nejosamělejší člověk na světě.

Dopis byl napsaný na světlehnědém papíře, anglicky a příliš stručně.

*Milý Hansi,
dlouho jsem se Ti neozvala, já vím. Doufám, že jsi šťastný. Chtěla bych Tě pozvat do Cambridge. Je tu jedna záležitost, se kterou bys mi možná mohl pomoci. Náklady na cestu Ti uhradí St. John's College.*

*S pozdravem
Alex*

Četl jsem ten dopis pořád dokola a pokaždé jsem se zarazil u stejné věty: *Je tu jedna záležitost, se kterou bys mi možná mohl pomoci.* Měl jsem jen málo vlastností, které by mohly pomoci jiným lidem. Snad jsem uměl dobře naslouchat, protože jsem hodně mlčel. Páter Gerald říkal, že jsem talentovaný boxer, ale už dlouho jsem nestál v ringu. Ve škole jsem měl dobré známky, ale těch jsem dosáhl hlavně pílí. Učil jsem se, protože jsem trávil čas raději s knihami než sám. Za jediného přítele jsem mohl považovat mnicha ze Súdánu, ale ten byl dvakrát starší než já, takže se nepočítal, jak jsem si tehdy myslel.

Kdybych skočil z kostelní věže, nikdo by mě nepostrádal. Připadá mi zvláštní, že jsem nikdy nepocítil touhu skočit. Chtěl jsem mít kamaráda, se kterým bych si mohl dát pivo.

Vzpomínal jsem si na její bílé šaty. Nikdy jsem s tetou nevedl žádný delší rozhovor a od té noci, kdy mi seděla u postele v dětském pokoji, jsem věděl, že je tak trochu divná.

Po mamčině smrti jsem si ji vygoogloval a přečetl si její životopis na webové stránce jedné nadace pro handicapované děti, ve které se angažovala. Většinu z toho jsem si zapamatoval: Alexandra Birková, narozená ve Stoke-on-Trent v severní Anglii, studium dějin umění v Cambridgi, doktorát kdesi v New Yorku, ve dvaceti osmi letech profesorka v Cambridgi. V textu o její kariéře se psalo, že v patnácti vyhrála druhé místo v národní malířské soutěži a při udělování ceny poprvé v životě navštívila muzeum. Byla odbornice na evropské umění osmnáctého století a ve volném čase běhala ultramaratony, běhy na vzdálenost delší než čtyřicet dva kilometrů.

Večer toho dne, kdy mi od ní přišel dopis, jsem si vzal nahoru na kostelní věž deku a myslel na to, jak často jsem si přál, aby tetu vyjela nahoru po jedné ze zdejších klikatých silnic, vyzvedla mě ze školy a objala mě, tak jako rodiče mých spolužáků vyzvedávali své děti, když začaly letní prázdniny. Aby pro mě přijela a odvezla mě k nějakému dobrodružství.

Nahoře v kostelní věži jsem si vybavoval její tvrdý obličej, hubené tváře bez jediného gramu tuku. Alex Birková mě nikdy neobjala, dokonce ani na maminčině pohřbu.

Noc byla studená a kostelní věž profukoval vítr, až se cínový zvon tiše rozezvučel.

O dva týdny později jsem seděl v St. John's College v Cambridgi, v pracovně na nádvoří přiléhajícím ke kapli, a díval jsem se přes Alexinu hlavu na obraz, který za ní visel na zdi. Říkal jsem si, jestli staré obrazy během let ztmavnou, nebo jestli je už tak namalovali.

Nádvoří před její pracovnou vypadalo, jako by kamenné dláždění položili někdy ve středověku, a nejspíš tomu tak doopravdy bylo. Tvrdé kožené podrážky tisícovek studentů za ta staletí měkce ošlapaly každou hranu kamenných kostek dokulata. Opíral jsem se tam dole půl hodiny o stěnu a pozoroval studenty, vypadali jako mí spolužáci z internátu. Nemohl jsem na nich najít nic, co by je vzájemně spojovalo, ani žádnou zvláštnost, kterou by vynikali. Procházeli tudy mladí lidé tmavé pleti, Asiaté i běloši, studenti ve volných bavlněných kalhotách, v krátkých sukničkách, v oblecích, s batohy, s aktovkami, s plátěnými taškami, s knihami v ruce. Napřed jsem si myslel, že nic jako typický student cambridgeské univerzity neexistuje, ale pak jsem si všiml, že hlavně muži nesou hlavu o něco výš, než jsem byl zvyklý, zdálo se, že o trochu lépe vědí, co jsou zač, nebo to tak na mě aspoň působilo.